

◀ Linhof Super Technika V-ös típusú fényképezőgép a Symmar normál objektívvel
© Fotó Fejér Zoltán, Budapest, 2018
▶ A 150 mm-es Symmarral 4x5 inches Foma síkfilmre készített próbafelvétel
© Fotó Fejér Zoltán, Budapest, 2018

▶ Linhof Super Technika IV-es a Voigtländer Apo Lantharral
© Fotó Fejér Zoltán, Budapest, 2018
▶ A Voigtländer Apo Lantharral, 9x12 cm-es síkfilmre fényképezett próbafelvétel
© Fotó Fejér Zoltán, Budapest, 2018

FEJÉR ZOLTÁN

Nagyfilm

objektívek

A KÜLÖNBÖZŐ GYÁRTÓK EGY ÉLETRE ELEGENDŐ MUNKÁT ADTAK AZOKNAK, AKIK LEGALÁBB A TERMÉKEK EGY RÉSZÉT KI AKARJÁK PRÓBÁLNI...

▶ Hosszú kihuzatot igényel a Linhofban a 240 mm-es Symmar
© Fotó Fejér Zoltán, Budapest, 2018
▶ 9x12 cm-es síkfilmre, a 240 mm-es Symmarral készített kép
© Fotó Fejér Zoltán, Budapest, 2018

▶ A japán gyártmányú, 105 mm-es Tominon Linhof lapon
© Fotó Fejér Zoltán, Budapest, 2018
▶ A 105 mm-es Tominonnal 4x5 inchre fotózott próbafelvétel
© Fotó Fejér Zoltán, Budapest, 2018

▶ A 6,1-es fényerejű Xenar objektív
© Fotó Fejér Zoltán, Budapest, 2018
▶ 4x5 inches síkfilmre a 210 mm-es Xenarral fényképezett próbafelvétel
© Fotó Fejér Zoltán, Budapest, 2018

ELŐZMÉNYEK

A korábbiakban beszámoltam azokról az eredményekről, amelyeket favázás gépekbe helyezett rézobjektívvel értem el. (*Felvételek nagy formátumra, Fotóművészet 2011/2.*) Hosszú műszaki előkészítés után végre ki tudtam próbálni a két amerikai Wollensak Verito objektív közül a rövidebb gyújtótávolságút. (*Egy látgyrajzú objektív: a százéves Verito, Fotóművészet 2012/3.*)

A cikk megjelenése után először a nagyobb fényerejű és hosszabb gyújtótávolságú Verito hátsó lencsetagjával készítettem egy felvételt 9x12 centiméteres fekete-fehér síkfilmre. Így az objektívet korábban aligha használták, mivel a gyújtótávolság ugyan kétszeresére nő, de a fényerő csökkenése mellett a képi rajz csak erős rekeszelés után éri el az alig használható. Miután napsütésben is körül-belül 1/2 másodpercet kell exponálni (100 ASÁ-s síkfilmre), az eszköz ilyen alkalmazását a nem ajánlható kategóriába sorolom.

Szerencsére az engem segítő, nálam jóval több műszaki érzékkel rendelkező ismerősömnek végül sikerült adaptálnia a Veritot egy régi központi zárszerkezetbe és azt el is helyezte egy Linhof lapon, így az azzal történő fényképezés elől minden akadály elhárult.

A *Fotóművészet 2017/2*-es számában közzétett *Az angol Linhof* című írást azzal zártam, hogy leírtam: az MPP-be illesztett Dallmeyer objektívvel készített próbafelvételemet még külföldön is bemutattam. Magát a képet azonban nem mellékeltem az íráshoz.

Reménykedem viszont abban, hogy az olykor nehezen hozzáférhető és kedvező árfekvésűnek sem mondható, nagyfilmes objektívek kipróbálásakor elkészített felvételeim érdeklődésre tartanak számot, így az elmúlt időszak terméséből a következőkben bemutatok néhányat.

A „NORMÁLOK”

Schneider-Kreuznach Symmar 1:5,6/150 mm. A Főfotónál eltöltött 12 és fél év alatt ezt mondhattam a kedvenc objektívemnek. A szimmetrikus anasztigmat hátsó lencsetagjait ugyanis el lehetett távolítani és akkor egy 12-es fényerejű 265 mm-es teleobjektív állt

rendelkezésemre. A munka befejezésekor az 51 mm-es külső átmérőjű objektív-foglalat sapkával együtt szépen befordult az alapdeszkán kialakított 60 mm-es nyílásba, így a Linhofot kényelmesen be lehetett csukni.

Ha külső felvételnél nem akartam teleobjektívet vinni magammal, elegendőnek bizonyult a Symmar, annál is inkább, mert a cégnél legnagyobbbrészt tekerescsfilme és 56x72 mm-es képméretre dolgoztunk. Mivel állványról fényképeztünk, az sem bizonyult zavarónak, hogy a félobjektív erős blendézést igényelt. A kellő síkbeli élesség miatt a 16–22-es állás közé kellett állnom, ami a félobjektívénél pontosan 45-ös fényrekeszt jelent. (Nappfényenél is 1/4 vagy 1/2 mp-es expozíció!)

Egy alkalommal, még az 1970-es évek elején a vállalat főmérnöke kifogásolta, hogy a 9x12-es síkfilmre készített és méteresre visszagyújtott (!) reprodukcióink nem elég élesek. Ennek a helyzetnek a javítására küldött egy mindhárom alapszínre korrigált, 1:4,5/15 cm-es, metszően éles Voigtländer Apo-Lanthart. Ezzel akkor illetlenül keveset fényképeztem, így joggal éreztem napjainkban azt, hogy ezt a mulasztás be kell pótolnom. Ma már nem készítek méteres pauszpapírra rajzolt építészeti tervekről reprodukciókat, így az élességek ellenőrzése és összehasonlítása körülményesebbé vált. Bízható viszont, hogy már William Henry Fox Talbot (1800–1877), is észrevette: a csupasz fák apró ágai nagyon jól mutatnak éles képi ábrázolásban (=fotógén témák) és ezen túl még az ilyen típusú felvételek az objektív éles rajzának, vagy a nyersanyag feloldóképességének vizsgálatára is alkalmasak. Talbot vagyonából a kedvtelésének élő, igazi angol úriember volt és úgy vélte: elegáns dolog fákat fényképezni. Egyik legnagyobb rajongója, az Egyesült Államok-béli Hans Peter Kraus Jr. több kiadványt is szentelt az angol feltaláló papírra fényképezett fának, amelyek közül a 2000-re kiadott naptárát¹ személyesen adta át nekem. Talbotnak a címlapon közölt és 1840-ben készített két képén látható ágak élessége jól példázza az előzőekben említetteket.

Írány a Margit-sziget! – kiáltottam tehát fel, annál is inkább, mivel az ottani növényzet természetesebb része folyamatosan rendelkezésemre áll és nem kér modelldíjat sem. (Sőt, annak átvétele után nem gondolja meg magát, megtiltva a közlést...)

Igaza volt a korabeli műszaki vezetőnek, mert a nyugat-német ipar remekének számító Apo-Lantharral 9x12 centiméteres Foma síkfilmre készített felvételeim a 18x24 cm-es nézőképeken valóban idegesítően részletgazdagok. Sőt, kis túlzással még azt is elmondhatom, hogy a Symmar oldottabb fény(részlet)rajza még rokonszenvesebb is.

A HOSSZABB GYÚJTÓTÁVOLSÁGÚAK

A Főfotónál előszeretettel használtam külső felvételeknél a Schneider-Kreuznach 5,5-ös fényerejű, 360 mm-es Tele-Xenarját. Az 1970-es években magától értetődő természetességgel cipeltük mindenhová (még a bányákba is) a Linhof gyári, 40x50x17 centiméteres alumínium bőröndjét. Ma viszont a 360-ast és a gépvázat már két válltáskában vittem a fához. A 360-assal fényképezett fotómat itt nem közlöm, mert azt már felhasználta és közzétette José,² (José Manuel Speranza) a velem rögzített interjúja illusztrálására.

Hasonló a helyzet a másik, bár kissé rövidebb objektívvel is. Az 5,5/270 mm-es Tele-Artonnal fényképezett Margit-híd fotóm nem a Neten, hanem nyomtatásban³ jelent meg, ráadásul impozáns nagyságban és jó minőségben. Semmilyen módon nem publikáltam viszont még azt a felvételt, amelyet 9x12 cm-es Foma síkfilmre készítettem a tekintélyes méretű, vaskos és nehéz Schneider-Kreuznach Symmar-S 5,6/240 mm-es objektívvel. Ez tulajdonképpen egy 8x10 inches kamera normál objektívje, így viszont az igényelt meglepően hosszú kihuzat már érthető és a frontlencse 86 mm-es átmérője (az objektív 90 mm) is elfogadható. A pontosabb, gyári adatok szerint⁴ a cég 60 fokosnak mondja teljes nyílással a képszögét és 278 mm-ben adja meg a kirajzolt képkört. 22-es blendénél ezek 70 fokra és 337 mm-re változnak. A 18x24 centiméteres képméretet ajánlják, amelynek az átlója 28,74 cm. (Mint tudjuk, az USA-ban elterjedtebb, 8x10 inch-es képméret nagyobb és annak 31,25 cm az átlója...)

A hatlencsés, szimmetrikus anasztigmat egyébként elől-hátul két összeragasztott lencsetagból áll. A középen elhelyezkedő írisz fényrekesz előtt és mögött pedig 1-1 szabadon álló meniszkusz foglal helyet. A Compur-záras változat súlya egyébként 950 gramm!

A hosszabb gyújtótávolságú objektívek használatánál a harmonikás Linhof manapság már olyan szokatlan látvány, hogy a Margit-szigeten minden esetben odajön hozzám valaki megkérdezni: mivel foglalatoskodom éppen...? Vigyázni kell a válasszal, mert a mobiltelefon elterjedésének mai szintjén azt, amit boldogult mesterem Kelly Zsigmond⁵ (1902–1975) vágott oda az érdeklődőknek 1969-ben, már nem lehet mondani. Mindenesetre a közölt felvételnél, amikor a „hadd nézzek bele!” felkiáltással udvariasan érdeklődő sétálót elhárítottam, éppen elment a fény...

A süllyal, mérettel (és a kifizetendő árral) minden bizonnyal más is szenvedhetett, mert a gyártó az 1980-as évek végén megjelent egy jóval kedvezőbb árfekvésű, kisebb méretű objektívvel. A szokatlan, 6,1-es fényerejű, 210 mm-es gyújtótávolságú Xenar a cég 1990. áprilisi árjegyzéke⁶ szerint (akkor és ott) a harmadába került, mint a 240-es Symmar-S!

Ez az objektív tipikus triplet, azaz felépítése szerint a hátsó, két lencsetagból összeragasztott és a síkdomború első lencsetag közé egy szóró hatásút helyeztek. A gyári leírás⁷ szerint a képszög 55 fok, a kirajzolt képkör pedig teljes nyílásnál 225 mm. Ez 22-es blendénél hatvanra, illetve 249-re változik. Emiatt az objektívet a 21,01 centis képátlójú 13x18 cm-es képméretre ajánlják. (Az 5x7 inches kép kisebb, emiatt átlója csak 20,87 cm.) Az objektív kifejezetten kisméretű; szállításkor a gépváz ugyanúgy becsukható, mint a normál objektíveknél. Ez a használatot kényelmessé teszi, nem kell egy másik táskában cipelni. Külső átmérője 48 mm és 46-os a szűrőmenete! Az én példányomat Prontor-Press zárszerkezetbe építették be. Az ön-felhúzó zár előnyös akkor, ha gyors egymásutánban több felvétel készül; mattüveg használatakor viszont B-re vagy T-re kell át-, majd a használt expozíciós időre visszaállítani.

A közölt felvételnél is észleltem azt: ennél az objektívénél át kell gondolni, hogy a 4x5 inches képméretnél hova állítom be az élességet. Egyrészt a kép szélén lévő, nagyon élesen ábrázolni kívánt témarészletre, másrészt az előtér viszonylagos életlenségére kell figyelni.

EGY KAKUKKTOJÁS

A korábbiakban írtam azokról a Polaroid fényképezőgépekről, amelyekbe a gyártó szokása ellenére jobb minőséget adó objektívet épített be. A *Fotóművészet* 2007/4-es számában közzétett cikkem⁸ illusztrációi között látható például a Polaroid 180-as fényképezőgép, a Tomioka nevű japán cég 1:4,5/114 mm-es objektívjével. Az ilyen kivitelű Polaroid kamerákat korábban az Egyesült Államokban viszonylag nagy mennyiségben forgalmazták, azok túlnyomó többsége a használatból történt kivonás után pedig kereskedőkhöz került. Ők az objektívet kisserelik és náluk vállalkozóbb kedvű kereskedőtársaiknak adják tovább. Tőlük lehet az Internetes kereskedelemben megvásárolni, de még mindig kedvező áron. Én is így jutottam hozzá egy 4,5/105 mm-es, Copal zárszerkezetbe épített Tomionon objektívhez.

A Tomioka Kogaku Kenkusho céget 1924-ben Tokióban alapította meg Masahige Tomioka. Fejlesztésük eredményeképpen 1932-ben japán nyersüvegből készítettek egy négy lencsetagból álló, Tessar-rendszerű objektívet, Lausar néven. 1949-től a Yashica cég beszállítói lettek, 1969-től Tomioka Optical Corporation⁹ néven működtek. Tomionon néven gyártották azokat a 75, 105 és 127 mm-es objektívet, amelyeket különböző Polaroid kamerákba szerelt az Egyesült Államok-béli gyártó. A 105 mm-esről azt írta az eladó, hogy kirajzolja a 9x12 centiméteres képméretet. Hiszem, ha látom, mondtam, majd megérkezése után az objektívet egy Linhof lapba építettem be. Először 9x12 centiméteresre, majd a jóval nagyobb, 4x5 inches síkfilmre is készítettem próbafelvételeket. Utóbbit közlöm, mert az eredményt (a termék árához képest) figyelemre méltónak tartom. Annak ellenére, hogy a 105 mm a 6,5x9 cm-es képméretű kamerák normál objektívje, a Tomionon „hozza” a 9x12-öt. A kép közepe olyan éles, mint a Rolleiflexekben és a Hasselbladokban használt objektívekkel fényképezett felvételeké. A 4x5-ön pedig a szélek és a sarkok elrajzolása – a témától függően – kifejezetten érdekesnek mondható.

¹ Talbot's Trees, 2000 Calendar, Hans Peter KRAUS Jr: *Fine Photographs*, New York, 1999, Text by: Larry J. SCHAAF.

² Zoltán FEJÉR: *A Lifetime devoted to Classic Large Format and 35 mm Cameras, Lenses and Accessoires*, www.elractanguloenlamano.blogspot.hu, 23 de Abril de 2016, Letöltés: február 14.

³ PATRUS Sándor szerk.: *Kortárs magyar fotóművészet 2015*, Magyar Fotóművészek Világszövetsége, Budapest, é. n. 167.

⁴ Lásd: Jos. Schneider Optische Werke Kreuznach GmbH, 400-1/90-es jelzésű [1990-es], 4 oldalas szórólapját.

⁵ Életrajzát lásd: MARKOVICS Ferenc: *Fények és tények, Ötven éves a Magyar Fotóművészek Szövetsége*, Budapest, MFSZ-Folpress Kiadó, 2006, 157.

⁶ Jos. Schneider Optische Werke Kreuznach GmbH & Co.KG, Netto Preisliste, 1990. április.

⁷ Lásd: a cég Go. 427 5/89 T2 jelzésű, 4 oldalas ismertetőjét.

⁸ FEJÉR Zoltán: „T-réteg és fotótörténet”, *Fotóművészet*, 2007/4.

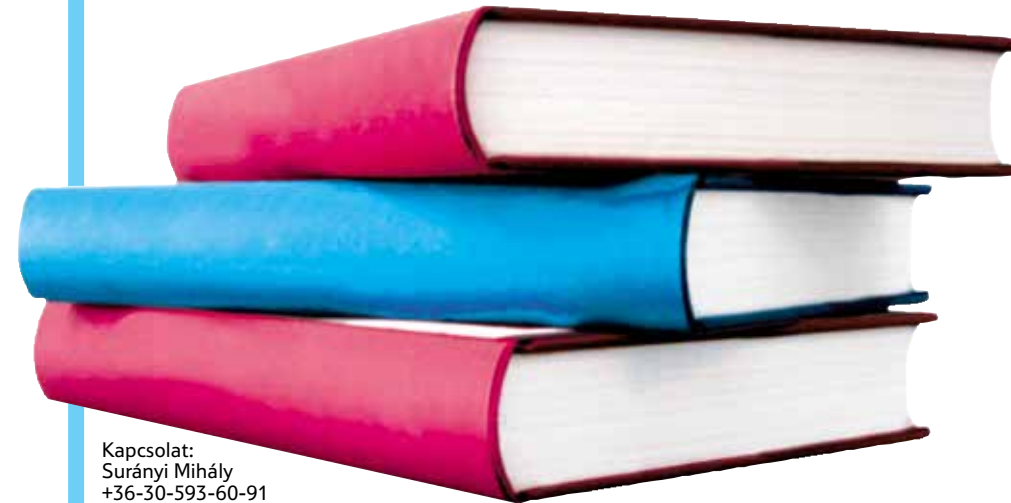
⁹ Philip L. CONDAX et al: *The Evolution of The Japanese Camera*, International Museum of Photography at George Eastman House, 1984.

FOTÓMŰVÉSZETI KÖNYVVÁSÁR!

2018. május 12-13.

A FOTÓMŰVÉSZET magazin, partnereivel együttműködésben könyv és perodika vásárt rendez

ALBUMOK, ELMÉLETI ÍRÁSOK, FOLYÓIRATOK – MINDEN AMI A FOTOGRÁFIÁVAL KAPCSOLATOS!

Kapcsolat:
Surányi Mihály
+36-30-593-60-91
suranyi.mihaly@gmail.com

Egy helyen lehet válogatni a Ludwig Múzeum, a Mai Manó Ház, a Vintage Galéria, Magyar Műhely, Faur Zsófi Galéria és más könyvkiadók és forgalmazók kínálatából!

A vásár helyszíne:
ArtBázis Összművészeti Műhely
1085 Budapest
Horánszky utca 25.
Nyitvatartás mindkét napon
reggel 10-től este 6-ig.

AKTUÁLIS ÉS KÖZELGŐ ESEMÉNYEK

	NYÍLIK	ZÁR	VÁROS	HELYSZÍN	KIÁLLÍTÁS	ALKOTÓK / INFORMÁCIÓ
FEBRUÁR	02. 06.	05. 20.	Párizs	Jeu de Paume	Mediations	Susan Meiselas
	02. 09.	05. 13.	Párizs	Le Bal	In Between	Bas Jan Ader, Debi Cornwall, Luc Delahaye, Darek Fortas, Hiwa K, Aglaia Konrad, Jacques-Henri Michot, Rabih Mroué, Mélanie Pavy, Stéphane Degoutin & Gwenola Wagon, Sebastian Stumpf, Henk Wildschut, Paola Yacoub
	02. 09.	04. 30.	Vincennes	CHÂTEAU DE VINCENNES	DÉTENUES	Bettina Rheims
	02. 15.	07. 31.	Puteaux	Havas Gallery	Millenials au féminin	Alina ASMUS, Anne-Sophie AUCLERC, Anaïs BOILEAU, Laura BONNEFOUS, Marguerite BORNHAUSER, Chassary&Belarbi, Emmanuelle DESCRAQUES, Elsa and Johanna, Kate FICHARD, Andi GALDI VINKO, Mathilde MAGNÉE, Carmen MITROTTA, MORVARID K, Lonkeke VAN DER PALEN, Fanny VIGUIER.
	02. 16.	05. 27.	Berlin	Kunsthochschule	Unboxing Photographs. Working in the Photo Archive	
	02. 18.	05. 27.	Le Locle / Svájc	Musée des Beaux-Arts	Women are Beautiful	Garry Winogrand
	02. 21.	05. 21.	Párizs	Centre Pompidou	Divine violence	Adam Broomberg, Oliver Chanarin
MÁRCIUS	03. 01.	05. 13.	Budapest	Műcsarnok	Malkovich, Malkovich, Malkovich: Tisztelet a kamera mestereinek	Sandro Miller
	03. 01.	05. 20.	London	National Portrait Gallery	Victorian Giants: The Birth of Art Photography	Julia Margaret Cameron, Lewis Carroll, Lady Clementina Hawarden, Oscar Rejlander
	03. 01.	05. 13.	Budapest	Mai Manó Ház	A szigeteken	Bartis Attila
	03. 10.	07. 01.	Salzburg	Museum der Moderne Mönchsberg	Austria. Photography 1970–2000	Heimrad Bäcker, Heinz Cibulka, Peter Dressler, VALIE EXPORT, Johannes Faber, Bernhard Fuchs, Seiichi Furuya, Gottfried Bechtold / Heinz Schmidt, Robert F. Hammerstiel, Bodo Hell, Leo Kandi, Helmut Kandi, Friedl Kubelka, Branko Lenart, Elfriede Mejchar, Norbert Brunner & Michael Schuster, Lisl Ponger, Gerhard Roth, Günther Selichar, Loredana Selichar, Nikolaus Walter, Manfred Willmann
	03. 10.	04. 29.	Luxembourg	CNA Centre national de l'audiovisuel	HIT ME ONE MORE TIME	Patrick Galbats
	03. 14.	08. 19.	Bécs	Kunst Haus Wien	IT'S NOT ME, IT'S A PHOTOGRAPH	Elina Brotherus
	03. 15.	05. 27.	Budapest	Petőfi Irodalmi Múzeum	Ország(h), város, híres ember. Fényképeztek Arany János körül	
	03. 15.	07. 06.	Berlin	Galerie Berinson	Träume verkaufen	Arno Fischer
	03. 16.	06. 17.	Hamburg	Museum für Kunst und Gewerbe	The Polaroid Project	
	03. 17.	05. 12.	Párizs	Galerie Thierry Bigaignon	VU, IMPRÉVU	Ralph Gibson
	03. 18.	09. 02.	Horten	PREUS Museum	Lola Álvarez Bravo	Lola Álvarez Bravo
	03. 18.	07. 01.	Berlin	C/O	Centennial	Irwing Penn
	03. 18.	08. 19.	New York	The Museum of Modern Art	Being: New photography 2018	Sofia Borges (BR), Matthew Connors (USA), Sam Contis (USA), Shilpa Gupta (IND), Adelita Husni-Bey (I), Yazan Khalili (PL), Harold Mendez (USA), Aida Muluneh (ET), Hương Ngô and Hồng-An Trương (USA), B. Ingrid Olson (USA), Joanna Piotrowska (PL), Em Rooney (USA), Paul Mpagi Sepuya (USA), Andrzej Steinbach (D), Stephanie Syjuco (USA), Carmen Winant (USA)
	03. 20.	06. 3.	Párizs	Musée Quai Branley	BETTINA RHEIMS	Bettina Rheims
	03. 20.	09. 07.	Copenhagen	Faurschou Foundation	Looking for Oum Kulthum	Shirin Neshat
	03. 21.	07. 15.	Boston	MIT Museum	KEPES Photographs: The MIT Years, 1946-1985	Kepes György
	03. 23.	05. 12.	Párizs	SAGE	MORIYAMA, WEEGEE, ATGET	Daïdo MORIYAMA, WEEGEE, Eugen ATGET
	03. 23.	05. 12.	Brussel	La Box Galerie	Adornments	Carla van de Puttelaar
	03. 24.	05. 26.	Párizs	POLKA Galerie	William+Klein	William Klein
	03. 24.	10. 02.	Hamburg	Deichtorhallen	TRANSCENDENTAL HOMELESS CENTRAL-NERVOUS	Astrid Klein
03. 24.	05. 20.	Bécs	Westlicht	PORTRÄT EINER GESELLSCHAFT	August Sander	
03. 30.	05. 19.	Budapest	Capa Központ	36. Magyar Sajtófotó Kiállítás		
M. ÁPR.	04. 07.	06. 24.	Budapest	Kiscelli Múzeum	CsÖNDESEN – Kortárs magyar csendélet	
	04. 19.	05. 30.	Budapest	PLATÁN GALÉRIA	A szó hazudik – a szem soha A modernség a lencyel fotóművészetben 1918-1939	
M	05. 04.	07. 22.	Essen	Museum Folkwang	Karte und Gebiet	Luigi Ghirri

Fotókritikai, fotóelméleti és fotótörténeti folyóirat.

Alapították 1966-ban, a Magyar Fotóművészek Szövetsége kezdeményezésére, az 1958-tól kiadott Fényképművészeti Tájékoztató utódaként. Megjelenik évente négyszer.

FŐSZERKESZTŐ Surányi Mihály

TISZTELETBELI FŐSZERKESZTŐ: Tímár Péter (1990-2016 között)

A SZERKESZTŐSÉG POSTACÍME 1088 Budapest, Szentkirályi utca 32/B.

TELEFON +36-30-593-60-91

E-MAIL info@fotomuveszet.net

KIADÓ Kortárs Művészetért Alapítvány. A kiadásért felel: Surányi Mihály

A folyóiratot a Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Fényképtára, a Nemzeti Kulturális Alap és az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatja.

KIEMELT FORGALMAZÓK LAPKER Zrt. hálózata, INMEDIO és Relay szaküzletekrlök Boltja, Mai Manó Ház, Ludwig Múzeum, Múcsarnok, FUGA.

ÉVES ELŐFIZETÉSI DÍJ 3680 Ft

EGY SZÁM ÁRA 920 Ft

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Hírlap Igazgatóság,

Postacím: 1900 Budapest

Előfizethető az ország bármely postáján, a hírlapot kézbesítőknél,

valamint megrendelhető:

e-mail-en hirlapelofizetes@posta.hu címen,

és telefonon a 06-1/767-8262 számon.

Előfizetés a postai eljárásn kívül a weblapunk erre a célra kialakított része kitöltésével, vagy a 1088 Budapest, Szentkirályi utca 32/B címre küldött levélben is kezdeményezhető.

OLVASÓSZERKESZTŐ Ádám Anikó

SZAKMAI TANÁCSADÓ Csizik Gabriella

GRAFIKAI TERVEZÉS Halász Gabi

NYOMÁS Prospektus Nyomda, Veszprém. Felelős vezető: Szentendrei Zoltán

HU ISSN 0532-30-10

A művészi fényképeket honorárium fizetése nélkül, a fotográfusok/jogtulajdonosok szíves hozzájárulásával közöljük. A képaláírásokat illetően a szerzők, illetve jogtulajdonosok elvárásait követjük.

Eszerint közlünk, illetve nem közlünk technikát, méretet, keletkezési dátumot és egyéb adatokat.

Ha képeket idegen nyelvű képcímmel-képaláírással kapunk, azt általában nem magyarítjuk,

hogy ezzel ne nehezítsük a közölt képnek az eredetijével való későbbi azonosíthatóságát.

Rita Somosi: There's more of what we share, what connects us / Social changes and changing societies in non-oeuvre exhibitions of Péter Korniss

The Hungarian National Gallery has undertaken to give an overview of the oeuvre of Péter Korniss in an oeuvre exhibition. Rita Somosi's analysis of the exhibition addresses the progression of the interests and the visual world of Péter Korniss, and the reactions to contemporary social movements side by side. She gives a detailed analysis of the various exhibition units, their place in the oeuvre, and their connections to other eras. Rita Somosi's article, beside the big exhibition organised chronologically, also addresses a smaller Korniss exhibition organised in the Várfok Gallery. This exhibition was set up on the basis of vastly different considerations, using different pictures. This is an important warning against the simplification of the oeuvre.

Péter Tímár: Robert Frank in the Albertina

The *Americans* series of Robert Frank was exhibited for the public in the Albertina. His work and approach are analysed in detail by Péter Tímár. He not only analyses the „Americans” series, but gives an overview of Robert Frank's entire career. Within the text, Péter Tímár gives special attention to Frank's approach that puts the essay in the centre, and contrasts it to the „window and mirror” conceptual pair of Sarkowsky that he established in relation to photography. The part that compares Frank's work with the circumstances and ideology of the socialist realism era can be especially interesting to us. In the second half of the article the author overviews the later works of Frank as well, and also examines the changes in Frank's relationship to the texts.

Sándor Hornyik: Brick factory posthumanism / On the Human series of Gábor Arion Kudász

The „Human” series of Gábor Arion Kudász won the Robert Capa Photography Grand Prize in 2015. Sándor Hornyik's article analyses the project that is centred around the brick, brick production, its connection to human beings and the symbolism of the brick, in a wider international context. First he positions the *Human* project in comparison to the previous series of Kudász, and then contrasts them to the work of Salgado and Burtynsky. Through the analysis of the pictures he demonstrates their relatedness to some of the works of Moholy-Nagy, Renger-Patzsch and Kepes, and in certain cases to the approach of the artists. He elaborates on the social and economical relevance of the approach and of the project as well, contrasted to the international context of contemporary thinkers. The article demonstrates clearly how the series of Kudász reflects on today's industrial society and the activities of its participants, and how the photographer managed to subtly include his personal opinion in the pictures and in the captions, while focusing on the relationships between human proportions and the brick.

Szilvia Mucsy: The silence of devastation - A conversation with Paulo Nozolino Portuguese photographer

Paulo Nozolino is a prominent figure in Portuguese photography. Szilvia Mucsy's interview with him was made in relation to his exhibition for the Budapest Photo Festival. Nozolino worked in Arabic countries and in Europe for twelve years. His harsh, somber, autonomous visual world is woven through with an exceptionally strong sense of social responsibility and a sensitivity to quiet dramas. The interview reveals a taste of Nozolino's characteristically gaunt and concentrated approach.

Béla Albertini: A flawed plan of a photo book

Hungarian photo culture in the early 1920s was not viable enough in the financial conditions that existed after the lost world war, two revolutions, and the Treaty of Trianon. Due to this fact on the one hand, and thanks to earlier ties with Austrian photographic life on the other hand, the elite of Hungarian photography in their efforts for advancement found orientations first of all in Vienna. This is why the series of photo books entitled the Masters of Artistic Photography published by the Viennese Dentoni publishing house was received with great acclaim in Budapest. Leading Hungarian photographers were delighted when Dentoni expressed willingness to present photos by Hungarian artists in this series.

Anne Kotzan: Life is theatre / The photographs of Gilbert Garcin
Gilbert Garcin, the retired director of a lamp factory has been building his abstract-surrealistic world for more than twenty years. Anne Kotzan's article introduces the reader to the personal world of Garcin, presents the circumstances in which the pictures were made, and

Garcin's relationship to photography as well. Gilbert Garcin is both playful and poetic. He takes great joy in using collage and montage, and appears in most of his photographs - made with pre-computer age tools - which has special importance from the viewer's perspective. The article points out the fact that Garcin, due to his position, is able to ask significant questions consciously and courageously.

Zsófia Rechnitzer: „... some of the works in his legacy are works of art.” A report on the (international) representation of Tibor Hajas.

Elements of Tibor Hajas's oeuvre are presented to the public with increasing frequency, such as last year at an exhibition dedicated to him at the Venice Biennale. Zsófia Rechnitzer's article has collected the most important elements of the history of the perception of Hajas. Recording the work of Tibor Hajas in the form of photographic works of his performances raises numerous difficult questions. The article also gives a detailed account of the fate of the Hajas works since 2000, of the institutions and galleries handling them, and of the Hungarian and international exhibitions shaping their perception.

Andrea Romero-Lécrivain: The Kursala hall, an exhibition space in Andalusia

The University of Cadiz is not the biggest university in Spain, and yet, the author give an account of a successful photographic project initiated by locals for young Spanish photographers. Each year, six young photographers are given the opportunity to present their works at the exhibitions organised by Jesús Mico. This in itself may not be of special interest, however, an important element of the concept established is that they have to create the photography books that accompany the exhibitions together as well. As of now, they have published over fifty books. Taking part in the concept thus also means that after the exhibition the photographers invited can progress in their career with their own photography book in their hands.

Zsuzsanna Komjáthy: Tame or wild / Path seeking and self-reflexivity in the years after the pixel revolution - MyMuseum at the Art Market

Zsuzsanna Komjáthy's article calls attention to a phenomenon that emerged hand-in-hand with digital imaging, through the works of the artists of MyMuseum. These pictures work differently in terms of perception, and require a way of reading that is different from what is needed for traditional photography pieces. They don't primarily depict any more, rather, they constitute a part of reality themselves, and this shift in position may cause issues for the viewers. Technology both deconstructs and redefines the conceptual boundaries of the picture. The author first outlines her theoretical considerations and then demonstrates her argument through the works of the artists of the gallery.

Réka Szentirmay: The best of photography - Haute Photographie Rotterdam 2018

The Haute Photographie fair in Rotterdam is a smaller one, but it is nonetheless unique in that only a dozen selected galleries and a group of young Dutch photographers are invited. Réka Szentirmay reports on this fair, a gathering of the classics and the contemporaries.

Béla Albertini: To the KLUGER oeuvre

As a reflection on a report on an exhibition held in Budapest in 2017, it seems reasonable to look at a cross section of the wide ranging activities of the press photographer Zoltán Kluger (*Kecskemét, 8 December 1896) in Germany. Kluger published a number of photos in German magazines in full flourish in the late 1920s and early 1930s. The Hungarian born photographer was a contemporary of Márton Munkácsi (Kluger was born barely nine months later than world-renowned Munkácsi). Although the photos Kluger published in the press rank him in the second line compared to Munkácsi, his work constitute a part of Hungarian photo culture, and he deserves remembrance as a photographer of a characteristic period.

Zoltán Fejér: Professional movie camera lenses

Zoltán Fejér is here with another article in the field of technical history. He compares five movie camera lenses in his article, which are the following:

- 150mm Symmar
- Voigtländer Apo Lanthar
- 240mm Symmar
- 210mm Xenar
- 105mm Tomimon

BPF

BUDAPEST PHOTO FESTIVAL

C S Ö N D E S E N S T I L L I F F E

KISCELLI MŰZEUM | KISCELLI MUSEUM • 1037 BUDAPEST, KISCELLI UTCA 108.

04.06.
-
06.24.

FOTO © HERCZEG ESZTER

BUDAPESTFOTÓFESZTIVÁL 2018

budapestfotofesztival.hu

budapestphotofestival.hu

info@budapestphotofestival.hu

BudapestPhotoFestival

budapestphotofestival